

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Ayt. 9.— gl.
za polu leta 3.—; 4.50
za četrt leta 1.50; 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 6 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložnih naročnin se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov vsake v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna zahvala, osmrtnica itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč.“

Vesela vest za tužno Istro.

„Znano je, kako brezozirno so začeli ravnanje Lahji in Lahoni z onimi hrvaškimi posestniki v Istri, ki o poslednjih državnoborskih volitvah niso hoteli prodati svojega prepričanja, temveč so kljub vsem grožnjam in vsemu nasilstvu glasovali za narodnega kandidata. Ne le, da nečejo od njih kupovati vina, začeli so jim tudi odpovedovati posojila in brez usmiljenja rubijo vsacega, kdor ni v stanu vrniti o določenem obroku vsega zneska. Deželni hipotečni zavod v Poreču, ki je popolnoma v rokah iredentovske večine deželnega zbora, seveda za Hrvate nima pomoči, temveč odbija jim prošnje, ne da bi se meritorno o njih posvetovalo, kar a limine. Lahko si mislimo, v kakem položaji je vsled tega ubogi, od Krnjelov dosledno izsesani hrvaški posestnik v Istri. V nekaterih krajih prikupela je zdvojnost do vrhunca, kajti posojinice v Pulji, v Trstu in Kopru imajo le malo sredstev na razpolaganje in ne morejo zadostiti niti desetemu delu vseh prosilcev. „Kadar je stiska največja, takrat je Božja pomoč najbližja“, govori pregovor, uresničuje se tudi o tej priliki. Naznanja se nam namreč vesela, za Hrvate isterske skrajno tolažilna vest, da je upravni svet banke „Slavije“ po predlogu tukajšnjega svojega generalnega zastopa sklenil priskočiti v pomoč onim slovanskim posestnikom Istre, katerim laški njihovi upniki odpovedujejo posojila, dovolivši za sedaj 200.000 gl. v ta namen, da se razposodijo na zemljišča v Istri. Prepričani smo, da bodo poštvovalni rodoljubi isterski z veliko radostjo vsprejeli to vest, kajti gotovo je, da se bo še le takrat trajno ukoreninila narodna zavest v Istri, kadar tamošnje ljudstvo spozna, da zamore tudi od svojih ljudi dobiti pomoči v stiski. Nadejamo se pa tudi, da rodoljubna uprava banke „Slavije“ ne bo

ostala samo pri tem koraku, temveč da bo, ako se potreba zato pokaže, določila še večjo svoto za razposojevanje na zemljišča v Istri“.

To velevažno vest čitamo v „Slov. Narodu“. Ker je sestavljena v povsem pozitivni obliki in ker moramo vsakako misliti, da je je listu prijavil mož, ki je zajel izvestno iz najverodostojnejšega vira, uverjeni smo, da je tudi resnična.

Rekli smo, da je velevažen ta korak, kojega nameruje storiti narodni zavod praški; in to je tudi: za nas velja več, nego kopica najmastnejših ministerskih — obljub.

Kakor se razveseli potnik, ki je zabrel v temni pragozd in je zbok tega njegova življenja v nevarnosti, ko zapazi prva znamenja, da nedaleč biva jo človeška bitja — tako smo se mi razveselili te vesti. In kako bi ne, ko smo trdno uverjeni, da moramo rešitve svoje narodnosti iskati v samih sebi — v svoji gospodarski nezavisnosti.

Pač je dolžnost vlade, skrbeti za to, da tudi mi dobivamo tečno hrano, potrebno za narodno naše življenje in istotako je sveta dolžnost nas vseh — poslancev, občin, korporacij, časnikarstva itd. — vedno in vedno opozarjati vlado na to njeno dolžnost, ali v prvi vrsti treba, da mislimo s a m i za svojo bodočnost, kajti na pomoč merodavnih činiteljev ne smemo preveč računati — kakor nas skušnje uče — kajti ti poslednji le preradi pozabljajo na svojo dolžnost, pozabljajo na temeljne zakone avstrijske ustave in tudi n a s v o j e o b l j u b e.

Zgodovina javnega življenja isterskega v poslednjem desetletji znači dobo nadlog, trdega boja ni — mučeništva. Tej zgodovini in vrstnice v tostranski polovici naše države. Res je, da štajerska nemška večina postopa najbrezobzirnejše se slovensko manjšino; res je, da v tužni Koroški praznuje najgnjusnejše orgije pangerman-

ski fanatizem; res je, da na Goriškem iredentizem napenja vse svoje sile, da bi tudi v bodoče železno pestjo tiščal ob tla slovanski živelj — dasi poslednji nadkričuje italijanskega tako v številnem pogledu, kakor v pogledu na gospodarske sile: vendar alike teh deželá po našem mnenji zaostajajo daleč za sliko istersko, kar se tiče krutosti, pojavljajoče se dan na dan v politiški in narodni borbi tužne Istre.

Res je, da po pokrajinah, gori omenjenih, nasprotniki naši uporabljajo vsa mogoča sredstva, da ne bi mi dospeli do svojih pravic in do življenja, vendar ne vidimo tam tako odurnih pojavov zdvijanih strasti, nego v Istri. V tej deželi ne zadošča našim protivnikom, da slovanskemu življu kratijo — prezirajoč obstoječe zakone — politiške in narodne pravice, ampak izbruhe politiške strasti prenesli so z vso brezobzirnostjo tudi na gospodarsko polje, kakor tudi v družbinsko in zasebno življenje. Gospoda, to pa ni šala, ako se stvari dozorele že tako daleč. —

Motreči razvoj stvari v Istri se te strani, nismo se mogli iznebiti bojazni gledé na bodočnost. Res je sicer, da se narodna zavest širi zmagonosno po Istri, res je, da smo v poslednjih letih napredovali tu doli velikimi koraki, ali v oči-gled tolikemu nasilstvu bati se je bilo, da gospodarska beda uniči narodno in politiško poštenje; bati se je bilo, da se bo moralo moštvo umekniti — želodec. Na jedni strani je stalo torej poštenje našega bornega isterskega seljaka, a na drugi mu je režala nasproti tužna zavisnost v gospodarskem pogledu. Kako bi se na tem ne vznemirjalo rodoljubno srce, ko smo bili v vednem strahu, da se nam ogromno delo vzornih rodoljubov zruši kar čez noč.

Zato pa smo propovedovali vedno in vedno, da treba napeti vse svoje sile v

to svrhu, da se osamosvojimo v gospodarskem pogledu, da zrušimo okove, ki tiče naše ljudstvo v jarm nasprotnikov. Uprisanje je le bilo: k a k ó? Dežela Isterska sama je uboga in ves nje kapital se nahaja skoro izključno v rokah nasprotnikov; drugod po Slovenskem pa tudi nimamo bogsigavedi koliko kapitala, a oni, ki ga imajo, ne d a j o g a i z r o k.

V tej stiski, v takih hudih dvomih, priteknel nam je kar nenadoma na pomoč vrli narod Česki, odnosno njega uzorni narodni zavod: banka „Slavija“. Kdo ne bi vsklikal veselo, kdo ne bi hvalo pel takemu pomočniku in rešitelju? Od srca hvaležni pa moramo biti ne le zavodu, ampak vsem ónim gospodom, ki so se zanimali za to zadevo. Bog jim plati vsem! A „Slavija“ bodi uverjena, da ta nje rodoljubni čin bode tudi njej v veliko korist, kajti isterski rodoljubje izvestno ne pozabijo svoje dolžnosti: oni vedó, kako zahteva hvaležnost. In narod po Istri pokaže izvestno svojo hvaležnost.

In ne le narod po Istri je dolžan biti hvaležnim temu zavodu, ampak vsi avstrijski Jugoslovani — a v prvi vrsti ves narod slovenski — kajti „Slavija“ je se svojim velikodušnim činom ugledila pot do gospodarske in po takem tudi narodne nezavisnosti jednemu delu domovine, vzdihajočemu v jarmu gospodarske zavisnosti.

Slava „Slaviji“!

Interpelacija

poslanca Spinčića in tovarišev do Njihove ekscelence gospoda ministerskega predsednika kot vodjo misterstva notranjih zadev.

Podpisani poslanec Spinčić in tovariši stavili so dne 19. junija 1891. l. do Nj. ekscelence gospoda ministerskega predsed-

„Človek bi moral biti lesen, da bi se nad takimi praznotami ne smejal. Mislite li res, da sem tako bedasta, ne zapazivši tega, da je vse to le šala? Kralj se hoče šaliti, če ne on, pa vi gospod častnik in oni mladi vojak, kateri je ad — ad — junkt kraljev, kakor se je že imenoval.

„Adjutant, Lizika!“ popravi na ognjišče sloneči gostilničar. „Adjutant se imenuje.“

„Radi mene naj se v božjem imenu imenuje adjutant ali kakor hoče, meni je prav, če je tudi njemu!“

„Gospa, motite se, resna volja kraljeva je, ker se že dolgočasni, da pridete v sobo; Nj. Veličanstvo hoče z Vami govoriti,“ ropoče general.

„No! če ne more kralj toli počakati, da bom prsta in potem k njemu pridem, naj pa pride on k meni v kuhinjo.“

„Kaj?“ kriči general, „kralj naj pride k Vam v kuhinjo?“

„I zakaj pa ne?“ vpraša začudeno gospa: „uprav toliko korakov je iz sobe v kuhinjo, kakor iz kuhinje v sobo.“

„In mislite, da je vsejedno, če pridete Vi h kralju, ali pa kralj k Vam?“

„Tako je! jaz vsaj menim, da je tako. Kralj je kralj, jaz sem pa gostilničarka v Fischbachu. Plačam svoje davke do kraljarja, živim pošteno, ne sramotim nikogar, spoštujem postave in Boga, za vse drugo

in more zapovedati, mi pa moramo slušati!“ —

„To lahko storite gospod lakaj, ali kar že ste — pa jaz“ —

„Jaz sem kraljevi adjutant, in ne lakaj.“

„Bodite, kar hočete, meni je vsejedno! to pa vam svetujem, da v mojej hiši drugače govorite z menoj. Tu sem jaz z gospodinjo, vsak drugi mora jezik za zobmi držati; prepovedujem si tudi vsako nadlegovanje in zapovedovanje.“

„Toraj tudi kralj ne more Vam zapovedati?“

„Ne, če kaj neumnega od mene zahteva; naroči si najprej rib, potem pa zahteva naj okrog njega letam, ko je maslo že razbeljeno. To je oslarija in največa bedastoča; potem poginete vi in moje dobro ime kot najboljša ribja kuharica; tega dobrega imena pa ne prodam po nobenej ceni. — Tako povejte svojemu gospodu, pusti naj me v miru, da se mi ne sežgejo moje ščuke.“

Adjutant gre svojim naznanilom v sobo.

Kralj se srčno nasmeje in pravi: „Zadetek obeta dosti.“

„Je li žena grda?“ nadaljuje kralj.

„Kaj še! nekedar morala je biti podobna ljubeznivej svojej hčerki.“

„Zlodi naj me vzame!“ kriči general, „z menoj pa ne bo uganjala teh komedij!“

„Poskusite ljubi Haller, določno jej zapovejte, naj se prikaže,“ reče kralj.

Vaše Veličanstvo!“ dovoli si adjutant rame stresaje opaziti, „jaz dvomim.“

„Poskusimo! Pojte gospod general, izvršili ste že nevarneje ukaze, poskusite svojo srečo!“

„Veličanstvo, če grem, razumi se samo ob sebi, da tudi žensko notri pripeljem.“

„To le z mojšo Vaših besedij,“ dostavi kralj.

General odide. Smejoč zre adjutant za njim. V avesti si je, kaj more vse gospa storiti. Predočeval si je, kaka usoda čaka generala. Micika stopi v tem trenutku v sobo, prinese sveže surovo maslo, prašuta, kruha in vsega, kar ja premogla njihova hiša.

Gostilničarka imela je vsemi temi rečmi toli opravka, da je še le sedaj jela napravljati naročene ribe. General sklene, proti kuhinji grede, gospo vojaški z naskokom vzeti, in ne jej priloznosti dati, da bi oponirala. „Na povelje Nj. Veličanstva kralja, zavkažem hišnej gospej, da se t a k o j v s o b o p o d a!“

Po kuhinji razlegajoč smeh odgovarja njegovim besedam.

„Kaj se smejete?“ kriči general užaljen.

PODLISTEK.

Gostilničarkina odurnost.

Humoreska (po Gravenrouthu) prosto prevel Rudolf Dolencec.

(Dalje)

„Nj. Veličanstvo kralj zahteva naročenih rib, kakor tudi gospodinje, katera se niti toli ne potrudí, da bi svojemu vladarju dolžno uljudnost skazala.“

„Če je gospod kralj tako lačen, naj je mej tem kaj družega; ribe se ne dajo tako hitro pričarati na mizo,“ odgovori gospa. „Na deželi ni tako, kakor v dvorske kuhinji, kjer jih sto, ki ničesar ne store, zraven stoji. Imela sem mej tem več opravil, kakor samo te navadne ribe pripraviti; je li hotel kralj precej pri pridu vse pripravljeno imeti, poslal naj bi bil prej naznanit. Pojdi v sobo Micika in čenčaj kaj kralju, saj znaš tako lepo, kakor ljudje pripovedujejo; bo že tudi za to mestno gospodo dobro!“

„A kralj želi V a s videti, gospa.“ —

„Jaz nimam pa nikakega poželjenja in hrepenenja po njem, prej pa v sobo ne grem, dokler ne pripravim rib. Govorite, ali molčite, tudi če se trikrat zapored na glavo postavite.“

„Ne žalite kralja, gospa! on je kralj

nika kot vodjo ministerstva notranjih zadev dve interpelaciji.

Jedna se je bavila z nezakonitimi dogodki o državnozbornih volitvah meseca februarja in marca 1891. l. zlasti v posebnem okraju in z živim sodelovanjem nekaterih vladnih organov pri teh volitvah. Druga interpelacija bavila se je z nezakonitim ravnanjem privržencev italijanske stranke in nekaterih vladnih organov s slovanskim prebivalstvom te dežele. V tem pogledu navedli smo mnoge primere, navajajoč čas, kraj in imena delujočih ali vodečih oseb. Razen drugih stvari se je tudi naglašalo in dokazovalo, kako sovražno in pristransko postopa s Hrvati namestniški svetnik, vodja okrajnega glavarstva v Poreču in vladni zastopnik v deželnem zboru isterskem, vitez Ellusheg, in navedli so se napadi na slovanske poslance in na slovanskega člana deželnega odbora v Poreču.

Nadalje so bile stavljene dne 7. in dne 17. decembra 1891. l. do Nj. ekscelence dve drugi interpelaciji; jedna se je tikala volitve občinskega načelnika v Višnjaju, druga pa preganjanj Hrvatov in Slovencev v raznih mestih in krajih isterskih. —

Nj. ekscelenci je tudi znano, da bi bila slovanska duhovščina, kateri očita italijanska stranka tudi v tej zbornici, in nekateri vladni organi, da jo zadene glavna krivda za žalostne razmere v zapadni Istri, da bi bila ta duhovščina jako vesela, ako bi vlada poslala na lice mesta komisijo, v kateri ne bi bile v isterske zadeve zapletene osebe, in katera bi ondu preiskala vse pritožbe. Gotovo je, da bi bilo mogoče najti moše, ki bi navedli priče za vse v interpelaciji omenjene in druge anologne nezakonitosti, in ki bi podpirali visoko vlado, da se prepriča o istinitosti iznešenih pritožb.

Nj. ekscelencia doznal bi o nezakonitostih, ki so se vršile zlasti o nadomestni volitvi državnozbornega poslanca za zapadne okraje isterske in doznal bi za slušanje, ko so bili pri belem dnevu napadeni slovanski meščanje v mestih, ko so morali vseh neprestanih napadov zapustiti svoja stanovanja in pobegniti, ne da bi se bilo sbok tega občno znanim napadalcem samo las zakrivil; slovanski meščanje vseh stanov so bili v mestih zmerjani, opsovani in preganjani, celo s kamni so za njimi metali, ne da bi se bilo — kolikor je znano — storilo kaj proti njim; kmetovalcem, ki so prišli s svojimi pridelki na semenj, odvzeli so to blago ter je pokončali, ne

se ne brigam, ne brigam se za ves ostali svet.

„Pa gospa Vi ste —“
„Ourna kakor žepni robec, hočete reči gospod korporal?“

„General, žena! reče smrtnobledi soprog, „ne vidiš li redov?“

„To je meni vsejedno,“ odgovori vedno bolj drzovita gospa; „presneto malo se brigam, je li ta tu general ali korporal. Marsikateri priden vojak zaslužil bi take križce in zvezdice, doseči pa ne more, ker velikaši, na krmilu sedeči, vse pozobljejo.“

„Tisoč sapermentov!“ kriči general, „moje potrpežljivosti bo konec — Vi gospa morda mislite, da smete vsakogar insultirati, kakor Vam drago? Naprej! stopaj! v sobo! Kralj naj Vam pove, ima li general Haller kaj soli v glavi ali ne, in je li redove, katere nosi, zaslužil? — To izgovorivši hoče general za roko pograbiti gospo. A gospa Lizika je bila odločna, nevstrašljiva ženska. Na enoj nogi obrniviši se, reši se generala, pograbi svoje žezlo — kuhlenco, vzdigne jo in vpije žarečimi očmi in krepkim glasom: „Ne dotaknite se me več, Vi stara pokveka, drugače občutite mojo sabljo! Naprej! stopaj iz kuhinje ven! Tu sem jaz gospod! Kdor neče, da bi mu kuhlenco plesala po glavi, naj se pobere!“

(Dalje prih.)

da bi bilo pristojno oblastvo proti temu kaj storilo; duhovnikom so grozili, psovali so jih in njih stanovanja s kamni ometali, tako da ja niso mogli zapustiti niti tedaj, kadar so imeli duhovniška opravila; posamni žandarmi, ki ne poznajo ali nečejo poznati važne svoje naloge, provocirali so slovansko stanovništvo ter je zapeljivali v izgrede, braneč jim klicati „Živio“ in grozeč jim z zaporom. Brez pravnega povoda pridrili so pogostoma v hiše, uklenili moše in mladeniče in je odgnali v zapor, a posamne, hrvatski stranki pripadajoče osebe denuncirali so sodišču kot hudodelce.

Znana je Nj. ekscelenci, da sodi javno mnenje slovanskega stanovništva v Istri, da je povod nezakonitostim in nasilstvom pristašev ital. stranke proti Slovanom baš vedenje posamnih vladnih organov, ki vse to dopuščajo; vseh tega nima slovansko stanovništvo nikakega zaupanja več do tistih organov, in stanovništvo kakor slovanski poslanci, ki poznajo isterske razmere, pričakujejo in žele od visoke osrednje vlade, da bodi vendar že konec mnogim tem nezakonitostim odposlavi v to svrhu nepristranskega komisarja ali pa takšno komisijo, ki bi preiskala razmere v zapadni Istri.

Ker na prej omenjene štiri interpelacije še ni bilo odgovora;

ker, kolikor je znano, še ni bil odposlan kakov nepristranski komisar ali takšna komisija, da preišče razmere v zapadni Istri — zlasti da se ovedoči o ravnanji pristašev italijanske stranke v raznih mestih in krajih, kjer so ti pristaši kolikor toliko gosto naseljeni, kjer so razširjeni nazori „Italije irredente“ in kjer so nastale prav barbarske in vandalične razmere;

ker so slovanska društva, — kakor društva „Čitaonica“ v Pulju, čegar prostori (ležeči sredi mesta) so bili od dne 31. decembra 1891. do dne 16. februarja 1892. ob času, ko so bili mnogi društveniiki navzočni, petkrat napadeni in z ulice ometani s kamni, vrata samazana, okna pa pobita — in tudi posamni Slovani, celo če so bili v uradnem poslu, kakor to dokazujejo zadnje dogodbe v Buzetu, večkrat izpostavljeni napadom tudi v najnovjši dobi;

ker se boče v kratkem začelo zasedanja deželnih zborov in tudi zasedanja deželnega zbora isterskega v Poreču, kjer so bili vsi Hrvatje, zlasti hrvatski in pa slovenski poslanci vsakovratnim napadom izpostavljeni, in kjer je vodja ondotnega okrajnega glavarstva po svojem sovraštvu do Hrvatov in po dokazani svoji pristranosti znani namestniški svetnik vitez Ellusheg, ki boče, kakor se kaže, tudi letos opravljal funkcije vladnega zastopnika v deželnem zboru, usojajo se podpisanci uprašati Nj. ekscelenco, gospoda ministerskega predsednika kot vodjo ministerstva notranjih zadev:

1. Jeli Nj. ekscelencia pri volji, odgovoriti na interpelacije z dne 19. junija in na interpelaciji z dne 7. in 17. decembra 1891., ako pa ne, jeli hoče Nj. ekscelencia povedati uzroke, iz katerih neče odgovoriti?

2. Je-li Nj. ekscelencia pri volji ukreniti, da nepristranski komisar ali takšna komisija strogo preišče razmere v zapadni Istri?

3. So-li Nj. ekscelenci znani napadi na slovansko bralno društvo „Čitaonica“ v Pulju v minolih mesecih december in januarij in v tekočem mesecu, in zadnji napadi na posamne Slovane v Buzetu kakor tudi napadi na uradne osebe, in kaj misli storiti Nj. ekscelencia, da se takšni napadi ne bodo ponovili?

4. Kaj je Nj. ekscelencia ukrenil, da bodo slovanski poslanci za časa bodočega zasedanja deželnega zbora varni in brez skrbi za svojo osebo prostost, in da bode vlado v deželnem zboru zastopal nepristranski uradnik?

Na Dunaji, dne 20. februarja 1892. Spinčić, dr. Vašaty, Vohanka, Teklý, Krumbholz, dr. Slavík, Mixa, dr. Kaizl,

dr. Blažek, doktor Kramar, Doležal, Eim, Formánek, dr. Slama, Perić, Bianchini, dr. Engel, dr. Lang, dr. Brzorad, Purghart, Sokol, Kaftan, dr. Masaryk, dr. Pacák, Čestmir, Lang, dr. Gregorec?

Op. uredništva. „Slov. Narod“ je postavil koncem tega imenika pomemben „P“ — Mi ga postavljamo tudi!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Deželni zbori snidejo se skoro. Velike važnosti bodo seveda obravnanja v deželnem zboru Češkem. „Conserv. Corr.“ poudarja, da se dunajske punktacije, kakoršne so, ne dajo izvesti. List ta naglašá povsem primerno, da je zasebnik pač dolžan držati se sklenjene pogodbe, tudi če je njemu v kvar, nikar pa poslanec, ako vidi, da je ves narod proti pogodbi. Zastopniki naroda češkega morajo resno premisliti, morejo-li in smejo-li nadaljevati pravno delo, zapričeto v letu 1890.

Prišlo je, kakor je moralo priti, deželni zbor bukovinski je razpuščen vseh spora mej deželnim predsednikom in deželnim glavarjem. Uprašanje je le, kateri izmej teh dveh dostojanstvenikov se umakne se svojega mesta.

Tudi na Dunaji je silna beda mej delavci, ki so brez dela. Njegovo Veličanstvo podarilo je v zmanjšanje bede 5000 goldinarjev, a dunajski župan Prix je izdal oklic do prebivalstva, v kojem prosí prispevkov in podpore siromašnim delavcem.

V Ljubljani namerujejo sezvati katoliški shod. Osnoval se je že dotični odbor, kojemu je naloga izvršiti potrebne predpriprave.

Novi predsednik državnih železnic, dr. Bilinski, potoval je nedavno po Galiciji, da si ogleda železniške proge. Tem povodom naprosila je „Gazeta Narodova“ g. predsednika, zaukazati podrejenim organom, da ne mučijo toli žaljivo potnikov z nemščino, kakor se to navadno dogaja po galiških železnicah. — Isto, kar je poljski list povedal o galiških železnicah, velja še v veliko večji meri za naše pokrajine. Tu je mnogo uradnikov, koji ne le ne umejo našega jezika temveč še zasmehujejo potnike, nevede nemškemu jeziku. Dogodi se često, da potnik samudi vlak, ker se ni mogel sporazumeti z uradnikom, nevedočim slovenščini. Tudi mi se obračamo do gospoda predsednika državnih železnic, da tudi po naših progah odpravi slične nedostatke.

Vnanje države

Truplo bolgarskega diplomatskega agenta Vulkoviča prepeljali so dne 28. p. m. iz Carigrada v Plovdiv. Obče je mnenje, da je tu govor o političkem umoru se strani bolgarskih emigrantov, a dokazov nimajo dosedaj nikacih v roki. Zaprlji se že več oseb.

Francoska ministerska kriza je rešena. Predsednik novemu kabinetu je senator Loubet, ki je član smerne republičanske stranke in velik prijatelj predsedniku republike Carnotu.

Tudi na Grškem so imeli včeraj krizo, ki se je pa rešila še tega dne. Kralj sam je pozval Delyanisa, da odstopi. Novi načelnik kabinetu je Konstantopulos. Vršile so se tudi razne pouliške demonstracije, tako, da je morala konjica vmes poseči.

DOPISI.

V Nabrežini, 28 febr. 1862. [Izv. dopis]. Čestiti gospod urednik! Se ne čudite-li vsem čudom, prejemši v roke svoje znamenje življenja iz naše občine, po tolikotrajnem molku? Toda ne srdite se; slovenski živelj in slovenski značaj

Nabrežinski stojita vedno še neomahljivo liki naše skalovje, akoprav živimo v presrečni občini, v kateri cedi mleko i med — kljubu kamenju — namreč med in mleko splošne zadovoljnosti, kajti nimamo ne narodnostnih preprirov, niti občinskih doklad — katerih imate, žal, vsled „gospodarstva“ „Vaših“ izbranih mož — preobilo! Bog Vam obrni gospodarstvo to na boljše — a mi ostajemo zadovoljni v naši borni vasici, ker vidimo, da se narod naš budi ter v enomer napreduje. Najlepši dokaz v tem obziru bila nam je veselica, katero je priredilo naše „Bralno društvo“ dne 21. t. m. — Da ste čuli Vi gospoda, kateri bi nas radi o belem dnevu žive pogoltnili, petje naših pevcev, divili bi se jim brezpogojno, akoprav se ušesa vaša nekoliko razvajena. Tacega petja se doslej v nas ni še čulo, akoprav znamo dobro, da živijo med nami moše, kojim je narava nadarila izvrstno pevsko grlo. Vsa čast zatorej odličnemu in izbornemu pevovodju, gosp. Čerin-u, kateri je v toli kratkom času izuril naše pevce na tak način, da bi se mogel z njimi predstaviti tudi najodbranejšemu občinstvu. Odbor „Bralnega društva“ izkazal mu je svoje priznanje in hvaležnost s tem, da mu je poklonil krasen šopek cvetlic v spomin prve veselice društvene. — Tako naprej — in strmeli bodete, kaj se dà izvežbati iz grl naših pevcev!

Sedaj pa k igri! Preprosta šaloigra „Mutec“, bila je za naše razmere kakor vsvarjena. Obči glas je ta, da se ni še vršila na odru Nabrežinskem igra tolikanj gladko, kakor baš ta. S popolno nevturalnega stališča moram pohvaliti v prvi vrsti ulogo „Ane“, in njenega soproga „Trdeža“ (g. A. T.). Na pravem mestu pa je bil, presentivši nas vse, „Sluga“ (gosp. F. T.). „Mutec“, „Doktor“ in góna „Minica“ bili so vsi kós svojim ulogam. — Občinstva se je zbralo, da se je vse kar trlo; osobito pa smo morali vsi obudovati uljudnost in ljubeznjivost gosp. predsednika And. Stupice, kateri nas je še s posebno točko v plesu popolnoma iznenadil. Da končam, omenim skupno le-to še: Veselica ta bila je za naše razmere nekaj izrednega in želim v imenu mnogoterih občinarjev, da nam naše „Bralno društvo“ priredi skoraj kaj sličnega in to nadejam se temveč, ker se je prva veselica, — kolikor se čuje, — tudi gmotno razmerno prilično obnesla. — Torej „Bralno društvo“ na noge; stopaj po isti poti naprej in slednjči prideš v ztato knjigo narodnih buditeljev!

Iz Kamenj pod Čavnom dne 25. februarja 1892. [Izv. dop.]

Kad junakom sablja klona
Ljepa žena junakuje.

Junakinja Sofa.

Včeraj in danes so mi pripovedovali o veselici, katero je priredilo prošlo nedeljo v Ajdovščini pevsko društvo iz Šturij v prostorih društva „Edinost“. Ugajal je občinstvu razven petja in burke „Eno uro doktor“ zlasti žaljivi trospev. Pri tem je sodeloval tudi jeden naših rojakov. Vsi ostali igralci, pevci in pevke so iz Šturij in Ajdovščine, rokodelci in dekleta. In kako zabavne večere in elastne ure prirejajo ti priprosti slavnemu občinstvu! Njih veselice so najbolj obiskovane. Tu vidiš gospo apelacijskega svetovalca in ženko priprostega rokodelca; g. sodnika zraven najnižjega uradnika; gg. župane in gg. župnike; tvorniškega voditelja kakor tvorniškega delavca. Res! Za to treba mnogo truda! In oni se truda ne boje, ker dohajajo pridno k vajam. Učè jih učitelji in učiteljice! In drugi jih podpirajo gmotno in dobrim svetom. A! To je lepo! Ko bi le bilo povsod tako! Pri tej veselici spremljala je gospica I. Jurman, učiteljica iz Šturij, „žaljivi trospev“ na glasovirju in gospa Leopoldina Kranik, učiteljica v Ajdovščini, trudila se je s vježbovanjem igralcev za burko „Eno uro doktor“. To je

pa uzorno! „Kad junakom sablja klone, liepa žena junakuje“. — Mi imamo tudi bralno društvo! Skrbeti moramo tudi za kako veselico. Ako v Ajdovščini in v Šturjah kaj tacega doženejo, zakaj ne bi tudi mi? Ako tam vse na roko gre plemeniti stvari, zakaj ne bi šlo tudi pri nas? Saj imamo tudi mi učitelje in učiteljice!

„Kad junakom sablja klone, liepa žena junakuje!“ Zadnja „Nova Soča“ nam je omenila, da ima ženska podružnica sv. Cirila in Metoda tudi v Ajdovščini svojo poverjenico v osebi gospe Marije Lokarjevo. Da bi le naše Marije hotele posnemati plemenito gospo! Nepremagljivo — res — stojimo na braniku za obetj naše narodnosti, ali velikega napredka ne bomo opazili, dokler se ne pridružijo v vrste bojevnikov i bojevnic: „šibki spol“. One vlivajo plemeniti narodni stvari neko svetost in bojevnikom silavost in ognjevitost. Podčavenske gospe in gospice, znajte torej: „Kad junakom sablja klone, liepa žena junakuje!“ — Stranke, ki so imele do sedaj posla pri o. kr. okr. sodišču v Ajdovščini, ne morejo dovoljno dopovedati o povoljnem utisu, kateri jih je osvojil pri prvem sestanku z novo došlim g. s o d n i k o m. Hvala Bogu!

Dolina dne 27. februarja. [Isv. dop.] Kakor drugod, tako je tudi v naši občini dne 21. t. m. potovalni učitelj g. Cotič predaval o trtni uši in nam razložil kako se ta škodljivka množi in kako se iz vinograde v drugi zanese. Povedal nam je razna sredstva, s katerimi se moramo braniti proti trtni uši, da se ne zanese pragođaj v naše vinograde.

Dne 22. in 23. t. m. seznanil pa nas je s zasajenjem ameriških trt, katere sicer trtna uš tudi napade, a jim ne škoduje. Pokazal nam je praktično, kako se ameriške trte sade in cepijo. Razložil nam je več načinov cepljenja, a največ priporočal angleško kopoliranje s ličjem ali špago. Priporočal nam je tudi „zeleno cepljenje“; ker pa sedaj ni bilo mogoče nas seznaniti zelenem cepljenjem — obljubil je g. učitelj, da nas obišče v drugi polovici meseca maja.

Ko je g. učitelj mej drugim povedal, da so lansko leto pri o. kr. namestništvu v Trstu dobili oglasil za 154.300 ameriških trt — ni se čudil, da so bili dotični oglasile iz italijanskih občin v Istri, in da od slovenskih občin niso dobili niti enega oglasa, kajti prepričan je bil pri tem predavanju, kako se slovenski vinogradnik malo zanima za toli važno stvar. Se celo osebe, od kojih bi se morali nadejati, da se udeležijo pouka — nismo jih zapazili, nasprotno pa zapazilo se je, da se stvari posmehujejo. —

Če ravno bi imel veliko „poštene kritike“ Vam pisati, ogibal se bom, prvič, ker smo vsi dopisniki v to od uredništva naprošeni, in drugič, ker vidim, da vse govorenje je bob v steno. Vendar pa bi prosil, da, ako bi šlo za naše velike koristi ali pa nasprotno — ne boste odrekli prostorčka v Vašem cenjenem listu, tudi ne, ako bi se te ali one osebe pošteno dotaknili?

Kajti skušnjava udi: Ni dobro, da človek je vedno nadzorovan, a zopet tudi škoduje, če gospodarji brez vsakega strahu.

Zadnje ne škoduje le podložnim, večkrat se prigodi, da tudi pride dotičnik sam v veliko škodo. — c —

Različne vesti.

Umri je dne 25. p. m. v starem Pazinu prečastiti gospod župnik Šime Matejčič, občinski in mestni zastopnik v Pazinu. Pokojnik je bil mirne in blage naravi ter zvest sin rodu svojega. R. i. p.

V Velikih Laščah pokopali so pretekli teden gospo Jerico Grebenčev, mater poznanega narodnega tržaškega trgovca, gosp.

Vekosl. Grebenca. Rodoljubnemu možu izrekamo svoje sožalje.

Umri je dne 27. t. m. zvečer v Orehku jako spoštovani posestnik Fran Srebotnjak v 69 letu svoje dobe. Pokojnik je bil jako čisljan med občani. Naj v miru počiva!

Pomoč Istri. Ukrep banke „Slavije“, o kojem govorimo v današnjem uvodnem članku, je vzbudil mej tržaškimi Slovenci veliko zadovoljnost ter je še povečal simpatije do omenjenega zavoda. Z mnogih strani smo pa naprošeni, izraziti menenje, da bilo najprimerneje, za ljudstvo najceneje in za zavod sam najsigurnejše, ako bi se dotična posojila delila potem posojilnic. S tem seveda nikakor nismo hoteli prejedikovati, ali dolžnost naša je bila, ugoditi prošnji razsodnih rodoljubov.

V zadevi slovenske narodne šole v Trstu. Dne 22. t. m. odposlal je magistrat na ukaz o. kr. namestništva Jožefu Vodopivcu odlok, v katerem zahteva od omenjenega, naj prijavi imena vseh starišev, oziroma očetov, kateri so podpisali prošnjo od dne 26. nov. 1889. za ustanovo slovenske šole pri sv. Jakubu — število za šolo godnih otrok in sedanje bivališče. Opomniti nam je, da je vis. ministerstvo zahtevalo od magistrata proračun za ustanovo dveh slovenskih šol v Trstu in da je omenjeno odgovorilo, da bi bilo treba nad 70.000 gld.

Ako je istina, da je eksc. Ganč obljubil ugoditi naši prošnji, kar smemo sklepati po zadnjem odloku, potem smemo upati, da vendar morda dobimo slovenske šole v Trstu. Ako bi tudi imeli rekurirati na upravno sodišče — upanje je, da se v kratkem kaj doseže.

Družbi sv. Cirila in Metoda je podaril mestni odbornik g. dr. Vinko Gregorič veliko zbirko deloma tudi jako trdno vezanih knjig „Slov. Matice“, „družbe sv. Mohorja“, in drugih. — Kot izdaten spomin na nepozabno nam veliko skupščino v divnem Kamniku nam je poslal tamošnji g. župan, Josip Močnik, znamenit dar 50. gld., katerega je tedaj družbi obljubil požrtvalni posestnik g. Josip Rode. — Prav razveselil nas je dar vrlih kmetovalcev iz Velikovške okolice, ki so v veselju družbi zložili za nas 6 gld. 48 kr. — Slavno „hranilno in posojilno društvo“ v Glinjah nam je naklonilo 10. gld., ono v Nabrežini pa 5 gld.; za dom navdušeni „Zorani“ v Gradci so nam nabrali 2. gld. 40 kr., trudoljubivi š. g. Fr. Boncelj, župnik v Dražgošah, pa nam je poslal — kakor se trudi za nas slednje leto — tudi letos 1 gld. 50 kr. kot dar dražgoških Mohorjanov. — Veseli simpatij, ki si jih pridobiva dan za dnevom v obilnejši in trajnejši meri naša družba v vseh slojevih slovenskega občinstva, zabelježujemo domorodnimi čutili vsakemu in vsem svojo najprisrčnejšo zahvalo.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v kavarni „Tedesco“ o priliki plesnega venčka „Delalskega podpornega društva“ 27. februarja 2. gld.

Pri „domaćem večeru“ Barkovljanov, častilcev „Kochove linfe“, nabralo se je v soboto 27. t. m. v krčmi „Pri društvu“ v Barkovljah, na prodanej „prštovi kosti“ 5 gld. 82 nvč. za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti. V podporo domačega, pevskega društva pa 4 gld. — V istej krčmi se je nabralo v pondeljek 29. februarja med veselimi Barkovljani 1 gl. za imenovano podružnico.

Novo župnije. Kapelanije v Barkovljah, Bazovici in na Kontovelju povišane so v župnije.

Nedeljski „Corso“ vspel je bolje nego anski, dasi vreme ni bilo baš ugodno. Lepih skupin sicer ni bilo obilo — vsaj toliko ne, kolikor je bilo pričakovati z ozirom na toliko bobnanja — a nekateri so bile zares zanimive. Med poslednjimi nam je omenjati v prvi vrsti prezanimivo skupino predstavljajočo potovanje rimskega cesarja Trajana preko Trsta. Oprave posamičnih oseb so bile zares zgodovinske. Tudi amerišanska naselbina je vredna, da je omenjamo. Gle-

dajočega občinstva bilo je seveda na tisoče. Ponedeljski „Corso“ zaostal je na nedeljskem. Bilo je le malo kočij in nikakih skupin. Le posamične umazane maske so se gnetle mej ljudstvom.

Zato pa se je tem bolje obnesel v torek: ljudje trde, da že mnogo let ni bilo tacega, osobito pa kar se tiče velikega števila elegantnih ekipaž. Po vsemu mestu je kar mrgolelo do pczno v noč, ali prav za prav — v jutro. Vsakako pa marsikoga danes boli glava — in žep.

„Rimski Katolik“ navaja v jedni svojih številkih več slovenskih listov, v kojih je bilo čitati v teku časov različnih psovk — kojih vrsto seveda tudi navaja — na prečastno osebo dr. Mahnič. Proti temu postopanju ugovarjati ne bi imel sicer pravice, da ni „Rimski Katolik“ stvar završil kar sumarično. „R. K.“ naj nam pove blagohotno katere navedenih psovk je bilo čitati v našem listu, osobito pa v dobi poslednjih dveh let, odkar je list v rokah sedanjega uredništva. Da se s prečastitega doktorja nazori ne strinjamo, to je res, a psovati njega osebo, nam ne prihaja na misel. Zadene-li nas krivda na tem, kar so pisali drugi listi? Proti takemu povšalnemu podtikanju protestujemo z vso odločnostjo.

Veselica „Bralnega društva“ pri sv. Ivanu, vršiva se v nedeljo, privabila je ogromno ljudstva v krasno dvorano restavuranta „Al Boschetto.“ Ugajalo nam je posebno to, da so došle vrle sv. Ivanke v krasnih narodnih nošah. Istotako je predsednik „Bralnemu društvu“, gosp. Ivan Marija Vatovec v bogati narodni noši pozdravil občinstvo. Govoril je uprav navdušeno. Ta večer nastopil je prvokrat svetoivanski tamburaški zbor in pripoznati nam je kar brezpogojno, da se mu je povsem posrečil prvi debut. Vsak komad moral se je ponavljati, osobito pa so ugodili vsemu občinstvu, da so oživili spomin na Slavjanskega se tužnimi vzkliki brodarjev na Volgi: prekrasno pesem „Ej uhnem“ izvršili so vrli svetoivanski tamburaši prav lepo. Vso čast g. Zadniku, ki je tako lepo izvežbal svetoivanske tamburaše in sicer na teoretiški podlagi, kar je jedino pravo. Priporočali bi le, da pasijo, da so instrumenti pravilno uglašeni. Kar velja o tamburaškem, to velja tudi o pevskem zboru; vspeh je bil tem povoljnější, ker so bili jako srečni v izberi primerenih skladob. To bi priporočali vsem pevskim zborom po okolici. Ta zbor ima kaj sveže in čiste glasove; glas jednega izmej tenoristov je uprav čarobno mil. Svetoivanske pevce hvalili so celo taki gospodje, ki so navadno dokaj strogi sodniki. Lepo in do srca segajoče je govorila deklica A. Šušmeljeva, navduševaje naše ženstvo do ljubezni do rodnega jezika. „Posnemajmo naše vrle može in mladeniče, čitajmo pridno slovenske knjige, kakorane nam preskrbujeti društvu sv. Mohorja in sv. Cirila in Metoda, bodimo unete Slovenke in uvrstimo se v kolo drugih narodnih okoličank.“ — Jako primeren je bil nastop g. Nagodeta, ki je slihal žalostne dogodke nesrečnega „cikorjaša“ s varedo okoličane pred izdajstvom. Besede g. Negodeta — ki je, mimogrede bodi povedano, duša „Bralnemu društvu“ — napravile so velik in blagodejen utis. Tudi igra „Ultra“ izvršila se je lepo, na čemur gre pohvala gospodičinama Vatovec in Erluga. Pohvaliti nam je tudi igralce Negodeta, L. Peršiča in Fr. Šubana, „postreščeka“ in postrežnico — vsi, vsi so storili svojo dolžnost. Slava Svetoivancem! Njih društvu pa kličemo: živi, razcvetaj se in rasti!

Za VI. župno cerkev nabralo se je do sedaj 34.142 gld. 08 kr. Nadaljne prispevke vsprejemajo škofijska pisarna, stavbeni odbor in vsi župniki škofije.

Vabilo na XCI. odborovo skupščino „Matice Slovenske“ v sredo 9. dne marcija 1892. leta ob 5. uri popoldne v društveni hiši na Kongresnem Trgu št. 7. — Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnika o XC. odborovi seji. 2. Naznanila predsedništva. 3. Poročilo gospo-

darkega odseka (poprave, hišnik, itd.) 4. Poročilo književnega odseka (društvene in založne knjige itd.) 5. Poročilo tajnikovo. 6. Posameznosti.

Slovenski Pravnik. Št. 2. ima naslednjo vsebino: 1. K razlagi §-a 51. zemaljk zakona. 2. Iz pravosodne prakse. 3. V. redna glavna skupščina društva „Pravnika“. 4. Književna poročila. 5. Razne vesti.

„Učiteljskega Tovarisa“ št. 4. prinaša nastopno vsebino: V obrambo. — Jan Amos Komenski. — Na katerih berilih II in III čitanke bi se dalo iz zdravoslovja (higijene) poučevati in v katerem obsegu? Podobice v abecedniku. — Knjiga Slovenska. — Vprašanja in odgovori. — Književnost. — Naši dopisi. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. Listnica.

„Dom in Svet.“ Vsebinska III. zvezka: Lev Nikolajevič Tolstoj. — Na tuji zemlji: Pozdrav Rimu. — Ljudska osveta. Povest. — Diabolus vagabundus. Kratkočasnica. — Pokreljeva ura. Slika. Vaška pravda. Resnična povest. — Rudarsko pesmi. Iz davne prošlosti. Starinoslovne črtice. — Starec in tica. — Na jutrovem. Potopisne in narodopisne črtice. — Slovestvo: Slovensko, Hrvaško, Češko. Druga slovestva. — Razne stvari. — Slike: dr. L. Toman. Angeljski most in grad v Rimu. Slovenski prodajalec kostanja na Dunaju. Pogled na lansko jubilarno razstavo v Zagrebu. Novo mesto s severozapadne strani. Nadangelj Gabrijel. Blažena Devica Marija. Tice po zimi. Cerkev Božjega Groba v Jeruzalemu. Mohamedansko grobišče v Aleksandriji in Pompejev steber.

Poslano. *)

Občni zbor Rojanskega posojilnega in konsumnega društva bode v nedeljo dne 6. marca v društveni krčmi v Rojanu. Volilni odbor predlaga sledeče kandidate: predsednik Just Piščanc. Predstojništvo: Josip Ferluga, Dragotin Martelanč, Andrej Škabar, Anton Žnidarič, Franjo Dolenc, Anton Bremic in Valentin Kovačič.

Volilni odbor predlaga tudi drugim udom, ki niso podpisali izjave, da enoglasno volijo gori imenovane kandidate. Naše društvo je do sedaj izvrstno napredovalo kakor nam kaže poročilo za l. 1891. Ponavljamo še enkrat, da preteklo leto smo imeli 39 od sto čistega dobička. Društvo torej ni treba hvaliti, ker se zadosti samo hvali. Da pa dosežemo z našim društvom še bogatejši sad, dolžnost je naša, da volimo enoglasno zopet staro predstojništvo in nadzorstvo. Hodimo le po stari poti, kajti ta je najboljši pot.

V Rojanu dne 27. februarja 1892.

Volilni odbor: Anton Bremic, Franjo Mikelič, Franjo Ferfolja, Josip Pertot, Franjo Dolenc, Anton Žnidarič, Josip Ferluga, Josip Požar. Sledi še družih 42 podpisov.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava velewa.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopeje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in Via Nuova, opozarjata zasobnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskalice. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovin v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Gostilna „Alla Vittoria“
 Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tohtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegančnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“ Via Valdirivo št. 19 (poleg Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškim Slovincem in na deželi. Toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Za obilni obisk prosí gostilničar Ivan Širca. Cl.

Gostilna Antona Mauriča Via Chiozza št. 23, blizu gledališča „Politeama“ je v predpustni dobi odprta ob veseljih do pozno v noč. Priporoča se slavnemu občinstvu za obilen obisk. Izvrstno vino, posebno dobra kuhinja. 6-10.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera v e c h i a št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Romana št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko spadajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60-14

Anton Vrabec, trgovina z stekleno lončenino in lesenino itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg „Ponte rosso“) se priporoča tržaškim in vnanjim Slovincem. Cl.

Franjo Delak Piazzetta Cordarioli št. 3 blizu novega trga, prodaja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje, čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Penterosso). Po dvakrat na dan frišno oprsno mleko po 12 kr., liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišana) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na deželo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moko, otrobov, turšice, ovsu in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia. Prodaja domač kranjsk brinovec po 1 gld. 80 kr. boteljko, dalmatinsko tropinjsko žganje po 1 gld. 10 kr. liter. Cl.

Anton Krajcer, Piazza Barriera vecchia, pekarija in trgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnemu občinstvu. Cl.

Anton Ščuka Via Barriera vecchia št. 19 III. nadstropje, izdeluje moške obleke po najnovejšem kroju. V njega delavnici vsprejemajo se tudi naročila na raznovrstno moško in žensko perilo, koja se izdeluje lično in po najugodnejših cenah. Cl.

Nič več kašlja!
Balzamski petenalski prah ozdravi vsak kašelj, plućni in brouhijalni katar, Dobiva se v odlični lekarni PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg katlja velja 30 novč. 14-100

AVGUST BRUNNER TRST

Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železolinivca.
 Die Maschinen-Fabrik und Eisengleiserei von August Brunner
 übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als:
 MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, SAULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN.

Telefon št. 291. 5-24

Posilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine franko!

Prečastiti duhovščini
 se v ljudno podpisani priporočam za naravno crkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: Monštranc, kelihov, ciborije, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. Na željo pošljem ilustrovane cenike franko.

Teodor Slabanja
 srebar v GORICI (Görz).

Posilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine franko!

Assicurazioni generali.

v Trstu
 (društvo je ustanovljeno leta 1831.)
 To društvo je raztegnelo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.
 Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1890. f. 43,303.671 22
 Promije za poterjati v naslednjih letih f. 24,167 906 81
 Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1890 f. 124,121.441 72
 Plačana povračila:
 a) v letu 1890 f. 8,345.827 21
 b) od začetka društva do 31. decembra 1890 f. 235,717.767 43
 Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodnanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 8887 v lastnej hiši. 3-12

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.
 Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rokah in na morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.
 Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1890. gld. 4,000.000—
 Pvojnina rezerva zavarovanja na življenje „ 10,754.906 91
 Premijna rezerva zavarovanja proti ognju „ 1,612.910 22
 Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju „ 33.594.10
 Rezerva zavarovanja proti toči „ 200 000—
 Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) „ 163.786 21
 Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) „ 137.578 85
 Rezerva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 250.000—
 Občna rezerva dobičkov „ 1,127.605 98
 Urad ravnateljstva:
 Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši)

Marija vdov. Juliany v TRSTU

razpošiljalnica v poštini zavrtkih po 5 kil. priporoča se sl. občinstvu zagotavlja odpošiljati izbrano blago, kakor pomaranče, limone, mandarine, fige (smokve), suho grozdje in vsakovrstno suho sadje iz iztoka, kavo čaj, delikatese itd. kakor tudi listje iz lovorja „thuja“ itd. — Vse 13-10 po najnižjih dnevni cenah.

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazeb, zadavica, rora, zapala ustijuh itd.

mogu se u kratko vzieme izliciti rabljenjem NADARENIH 1-8

Prendinijevih sladkišah (PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu
 Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapaloh nestaje kao za čudo nuzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponuđinjaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevu sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatula) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntišnuto na jednoj Strani „Pastiglio“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa napatkom.

Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah sviata. 21-52

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio-Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:

3 % c. preav di 5 g ni	2 % c. preav di 20 g n
3 1/2 % „ „ „ 12 „	2 1/2 % „ „ „ 40 „
3 1/2 % „ „ „ 4 mesi fisso	2 1/2 % „ „ „ 3 mesi
3 1/2 % „ „ „ 8 „	3 „ „ „ 6 „

Il nuovo tasso d'interesse entra in vigore sulle lettere di versamento in circolazione a datare dal 23 corr. rispettivamente 30 corr. a seconda del relativo preavviso.

In banco giro abbonando il 2 3/4 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a flor. 20,000 — a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti sino alle 5 pom. la valuta del medesimo giorno.

Assume pel propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

Procura per propri clienti informazioni sull'Interno e sull'Estero verso il solo rimborso delle spese postali.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise nonché del incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso modica provvigione.

c) Sconta cambiali dirette e domiciliare a condizioni correnti.

d) Rilascia assegni ed apre crediti su tutte le piazze dell'Interno e dell'Estero a modiche condizioni.

e) Sovvenzione effetti e valute.

f) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.
 g) Vende le obbligazioni comunali 4 1/2 % della Prima Cassa patriottica di risparmio di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % e le obbligazioni comunali 4 1/2 % con premio del 10 % della Banca commerciale ungherese di Budapest, le obbligazioni comunali 4 1/2 % e le obbligazioni 4 % con 10 % di premio della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % della Banca centrale austriaca di credito fondiario, i lotti 3 % 1.a e 2.a emissione dell'Istituto di credito fondiario austriaco, (Boden credit) lu obbligazioni 4 %, con lotteria (vincita principale flor. 50,000) della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 %, dello Stabilimento provinciale ipotecario dell'Austria inferiore al corso di giornata. 3-12

Trieste 18 Gennaio 1892.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 3 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
8- „ 3 1/2 %	3-mesečni „ 2 1/2 %
30- „ 3 1/2 %	6- „ 2 1/2 %

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 15. septembra, 19. septembra in 11. oktobra.

Okrožni oddel.
 V vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto.
 V napoleonih brez obresti.

Nakaznice
 za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradeo, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškova.

Kupnja in prodaja
 vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-4 pri odbitku 1 % provizije.

Predjmi.
 Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.
Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.
 Trst, 11. septembra 1891. 5-24

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specializetato.
 Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gld. 50 kr. Recept priloži se gratis. Jamčim najboljši vspeh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja moje nenadkriljivo esenco za ojačevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, rezek okus in se dobita le pri meni.
 Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000 litrov) vštevši pouk o uporabljanju.

Razum teh specialitet ponujam vsakovrstne esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likerov itd. najbolje in nenadkriljive kakovosti. Recept prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,
 Essenzen-Specialitäten-Fabrik
 20-20 in PRAG. 25-50
 Iščejo se solidni zastopniki.

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisnimi strojevi providejnu
JEDINU SLAVENSKU

TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, otenike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvu, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom izradbom.

Onda ima na prodaj sliedeće knjige:

Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nvč. sada 40 tvrdo vezana	n. 60
Sodnijski obrasci sastavljeni B. Trnovcem	n. 20
Vilim Tel, prevod Cegnara	n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana	n. 20
Filip prevod Križmana	n. 20
Antigona prevod Križmana	n. 20
Pjesma o zvonu prevod A. K. Istranin	n. 20
Istra pjesma „ A. K. „	n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo.

Drži u zalih (ekladišću) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Kod naručivanja tiskanica i drugog, molimo naznačiti to č n o naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se
Tiskara Dolenc
 Piazza Caserma št. i2. (uhod z via Pesa.)
 Tiskarna Dolenc v Trstu.

Naznanilo!

Podpisani čuti se dolžan javiti, da kakor prejšnja, tako se tudi letos v Bosni Hercegovini proti sredi februarja začno dela pri Zelenih cestah, ki se bodo najbolj razvila v mesecu marcu.

Da bi delalci, ki so tja dol namenjeni, ne zgubljali v Trstu časa (čakajoči odhod parnikov trošče denar po nepotrebnem, zakaj hrana in stanovanje sta draga) vsojam si naznanjati, da bodo brzi Loidovi parniki ki plujejo mej Trstom-Metkovičem, v 36 urah od danas na prej odhajali vsako nedeljo in četrtek ob 7 urah zjutraj.

Zatega delj bodo morali rečeni delalci biti v Trstu že v soboto al sredo zvečer. Da bi pa isti ne imeli nikavih stitnosti; da si prikrbni vozni list dan njihovem prihodu, podpisana Agencija je odredila in do očila vse svoje podrejence, da se snidejo na kolodvoru ter spremije prišlece isti večer, da si vkupijo vozni list. — Imajoč spominana agencija svojo pisarno bižu pomola od koder odhaja parnik, delalci bodo lahko v njej shranili svojo potno prtljago in drugo jutro ob 6 uri zopet vzeli, da odidejo na parnik.
 Vozni listi se bodo oddajali po nižjani ceni.

Carlo Pirelli
 mejnarodni agent in speditour
 TRST in REKA.

7-22
Opomba. Kdor se obrne do p. drodnincev naše agencije, zadostuje, da povpraša vsako uniformovano osebo, katera mu bude povedala.